

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 1CoE/101/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6716206194
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Zdráhalová Rúfusová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6716206194.3

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Zdráhalovej Rúfusovej (sudca spravodajca) a členov senátu JUDr. Jany Novotnej a JUDr. Drahomíry Mikulajovej, v exekučnej veci oprávnených: 1/ B. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XXXX/XX, XXX XX E., 2/ Z. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XXXX/XX, XXX XX E./ právne zast. Mgr. Peter Voloch, advokát, so sídlom Hollého 745/34, 905 01 Senica, a 3/ C. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XXXX/XX, W. XX E., proti povinnej: B. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XXXX/XX, XXX XX Krupina, právne zast. JUDr. Renátou Matejovou, advokátkou so sídlom ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica, vedenej súdnym exekútorom Mgr. Miroslavom Luptákom, Exekútorský úrad so sídlom Riečna 2, Bratislava, pod sp. zn. EX 29/2016, o vymoženie zameškaného výživného vo výške 7500,-Eur s prísl., o odvolaní oprávnených a povinnej proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 8Er/223/2016-306 zo dňa 09. apríla 2020, takto

rozhodol:

I. Uznesenie Okresného súdu Zvolen č. k. 8Er/223/2016-306 zo dňa 09. apríla 2020 voči oprávnenému 2/ z r u š u j e a vec vracia súdu 1. inštancie na ďalšie konanie.

II. Odvolacie konanie voči oprávnenému 3/ z a s t a v u j e .

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „súd prvej inštancie“) odvolaním napadnutým uznesením zastavil exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. b) zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „Exekučný poriadok“).

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení predmetného uznesenia uviedol, že poverením zo dňa 20.07.2016 poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie vo veci vymoženia zameškaného výživného za mesiace december 2013 až máj 2016 v sume 7.500 Eur, a tiež trov exekúcie na základe exekučného titulu, ktorým je rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 5P/315/2013-35 zo dňa 02.12.2013, ktorým súd rozviedol manželstvo, upravil práva a povinnosti k oprávneným 1/ - 3/ ako k maloletým deťom. Dňa 27.01.2017 bolo súdu prvej inštancie doručené podanie povinnej obsahujúce návrh na zastavenie exekúcie, ktorý bol uznesením č. k. 8Er/23/2016-68 zo dňa 10.03.2017 zamietnutý. Na základe podaného odvolania bola vec predložená Krajskému súdu v Banskej Bystrici, ktorý uznesením č. k. 1CoE/65/2017-104 zo dňa 27.06.2017 zrušil toto prvostupňové rozhodnutie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd prvej inštancie lustráciou v súdnom registri zistil, že dňa 15.03.2018 bol Okresným súdom Zvolen vydaný rozsudok č. k. 11P/2/2017-256, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16CoP/28/2018-315 zo dňa 19.07.2018, ktorým súd zveril oprávnených 2/ a 3/ do osobnej starostlivosti matky, ktorá je v prebiehajúcej exekúcii povinnou. Oprávnená 1/ v čase rozhodovania súdu nadobudla plnoletosť, a preto o nej súd v danom konaní nerozhodoval. Uvedený rozsudok č. k. 11P/2/2017-256 nadobudol právoplatnosť dňa 08.09.2018. Právoplatnosťou tohto rozhodnutia došlo teda k zmene pôvodne uloženej

povinnosti povinnej platiť výživné, čím vyživovacia povinnosť zanikla a exekučný titul sa z toho dôvodu stal neúčinným. V súlade s § 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku tak súd prvej inštancie konštatoval, že rozhodnutie, ktoré bolo podkladom pre vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie právoplatne zrušené, resp. zmenené a nahradené iným, keďže v právnej veci starostlivosti o oprávnených bol následne dňa 15.03.2018 vydaný rozsudok č. k. 11P/2/2017-256, ktorý však v tomto exekučnom konaní exekučným titulom nie je. Na základe uvedeného súd prvej inštancie mal preukázané, že rozhodnutím Okresného súdu Zvolen č. k. 11P/2/2017-256 zo dňa 15.03.2018, právoplatným dňa 18.09.2019, stratil rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 5P/315/2013-35 zo dňa 02.12.2013 účinnosť, keďže exekúcia trvala do právoplatnosti rozhodnutia o zmene rozhodnutia vo veci starostlivosti o deti, niet preto exekučného titulu na podklade ktorého by mohla exekúcia prebiehať, a preto súd prvej inštancie exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku zastavil (výrok I) a priznal súdnemu exekútorovi nárok na náhradu trov exekúcie od povinnej vo výške 100% (výrok II.).

3. Proti uvedenému uzneseniu podala povinná odvolanie proti výroku II, a to z dôvodu, podľa § 365 ods. 1 písm. h) zákona č. 160/2015 z. Z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj "CSP"). Súd prvej inštancie uviedol, že v predmetnom konaní došlo k situácii, keď exekučný titul bol nahradený iným rozhodnutím o osobnej starostlivosti a výživnom vo vzťahu k oprávneným. K zastaveniu exekúcie nedošlo zavinením oprávnených. Exekučný poriadok v § 203 taxatívne vymenúva situácie, v ktorých možno na úhradu trov exekúcie zaviazat' oprávneného, v iných prípadoch znáša trovy povinný. Súd v prejedávanom prípade nezhliadol žiadnu z týchto situácií, preto na základe uvedeného zaviazal k úhrade trov exekúcie povinného. Nárok na náhradu trov konania je procesným nárokom a až na základe rozhodnutia súdu o výške náhrady trov konania vzniká jednej strane voči druhej právo na plnenie. V prípade keď došlo k zmene exekučného titulu vo vzťahu k oprávneným, nemožno podľa názoru povinnej pričítať zavinenie za zastavenie exekučného konania žiadnej zo strán a už vôbec nie povinnej. Jedná sa totižto o okolnosť, ktorá nastala bez toho, že by niektorá zo strán vyvinula procesnú aktivitu v civilnom sporovom konaní, ktorá by viedla k zastaveniu exekučného konania. S poukazom na čl. 4 ods. 1 CSP je možné pristúpiť k aplikácii ustanovenia § 203 ods. 3 Exekučného poriadku na danú právnu vec, pretože daná právna úprava je obsahom aj účelom najbližšia tejto právnej veci z dôvodu, že v exekučnom konaní majú oprávnený a povinný obdobné postavenie ako žalobca a žalovaný v základnom súdnom konaní. Na základe vyššie uvedeného preto povinná navrhla, aby odvolací súd výrok II. odvolaním napadnutého uznesenia zrušil.

4. Oprávnení sa k odvolaniu povinnej nevyjadrili.

5. Voči uzneseniu súdu prvej inštancie podal právny zástupca v mene oprávnených 2/ a 3/ v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodu, že súd prvej inštancie na základe vykonaný dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zistenia (§ 365 ods. 1 písm. f CSP) a z dôvodu, že odvolaním napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Zo strany súdu prvej inštancie došlo k zastaveniu exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku, a teda z dôvodu, že rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené alebo sa stalo neúčinným. Rozsudky o výchove a výžive maloletých detí sú jediné súdne rozhodnutia, ktoré napriek ich právoplatnosti a vykonateľnosti možno zmeniť, ak sa menia pomery na strane povinných alebo oprávnených osôb. Pri týchto rozhodnutiach tak neplatí zásada nemennosti právoplatného a vykonateľného rozhodnutia, ktorá platí pri všetkých ostatných rozhodnutiach. Na základe uvedeného, tak môže nastať situácia, keď jeden a ten istý právny vzťah bude v priebehu času spravovaný niekoľkými po sebe nasledujúcimi rozsudkami, každým z nich len dočasne, a to do vykonateľnosti v poradí ďalšieho rozsudku v tej istej veci, ktorým sa mení predchádzajúci rozsudok. Každý z takýchto rozsudkov tak zostáva platný a účinný počas predmetného obdobia, kým nie je zrušený, nároky z neho vyplývajúce za predmetné obdobie jeho zrušením nezanikajú, tento nárok zostáva stále platný z titulu predmetného pôvodného rozsudku. V opačnom prípade, by potom z nového rozsudku vyplývalo, že zaniká nárok na výživné podľa predchádzajúceho rozsudku a oprávnená osoba sa ho už nemôže nikdy domáhať a ani ho exekučne vymáhať. V opačnom prípade by to znamenalo odopretie spravodlivosti, keď plnenie, ktoré mala maloletým deťom poskytovať v tom čase matka, ako povinný subjekt, nikdy poskytnuté nebolo a zmenou rozsudku nárok naň zaniká, a nie je vymožitelný ani v exekučnom konaní. V tomto prípade nejde o zrušenie rozhodnutia, exekučného titulu, spätne od samotného začiatku (ex tunc), teda o zánik nároku, ale ide iba o zrušenie rozhodnutia s účinkami ex nunc, teda až od vykonateľnosti nového rozhodnutia, pričom nárok vyplývajúci zo zrušeného rozhodnutia zostáva stále zachovaný. Okrem uvedeného odvolaním napadnuté uznesenie neobsahuje dostatočné

odôvodnenie svojich záverov a je tak v rozpore s § 220 ods. 2 CSP. Odvolaním napadnuté uznesenie je tak v dôsledku porušenia predmetného zákonného ustanovenia svojvoľné, arbitrárne a nepreskúmateľné. Odôvodnenie odvolaním napadnutého rozhodnutia neobsahuje dostatočnú a presvedčivú argumentáciu na základe akých dôkazov a na základe akých myšlienkových úvah dospel k záveru, že zrušením pôvodného rozsudku došlo aj k zrušeniu nároku na výživné, ktoré z neho vyplývalo s účinnosťou spätne od samého začiatku a je tu potom na mieste aplikácia predmetného dôvodu na zastavenie exekúcie. Oprávnení preto na základe uvedeného navrhli odvolaciemu súdu, aby odvolaním napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Oprávnení 1/ a 3/ dňa 15.07.2020 doručili súdu prvej inštancie podania, v ktorom oprávnený 3/ uviedol, že podľa § 33b zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v celom rozsahu odvolal plnomocenstvo udelené jeho právnomu zástupcovi, ktoré bolo udelené jeho otcom R. S.. Oprávnení 1/ a 3/ zároveň oznámili súdu, že berú svoj návrh na začatie exekučného konania v celom rozsahu späť.

7. K odvolaniu oprávnených podala povinná vyjadrenie, v ktorom uviedla, že rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 11P/2/2017-256 zo dňa 15.03.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16CoP/28/2018-315 zo dňa 19.07.2018 boli oprávnení v 2/ a 3/ rade zverení do osobnej starostlivosti matky, teda povinnej v tomto konaní. Splnomocnenie pre zastupovanie právneho zástupcu Mgr. Petra Volocha za oprávnených 2/ a 3/ udelil R. S., ktorému boli maloleté deti v tom čase zverené do jeho osobnej starostlivosti, avšak splnomocnený právny zástupca ďalšie úkony už s povinnou ako zákonným zástupcom oprávnených 2/ a 3/ nekonzultoval a odvolanie podal bez toho, aby o tejto skutočnosti bola povinná informovaná. V súvislosti s tým tak povinná ako matka maloletých detí, ako zákonný zástupca oprávneného 2/, listom zo dňa 15.07.2020 odvolala splnomocnenie na zastupovanie v exekučnom konaní a poznamenala, že má vedomosť o tom, že tak učinil aj oprávnený 3/. Tvrdenia uvedené v odvolaní sú zjavne tendenčne uvádzané, bez skutočného poznania veci, bez konzultácie s klientom.

8. Podľa § 243h ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase vydania tohto rozhodnutia; ak tento zákon v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017.

9. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku; ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

10. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), preskúmal vec v rozsahu danom ustanovením §380 ods. 1 a 2 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP, a výrokom I. uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 389 ods. 1 písm. a) a b) CSP zrušil a vec mu podľa ustanovenia § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie vo vzťahu k oprávnenému 2/ a výrokom II. odvolacie konanie voči oprávnenému 3/ podľa § 369 ods. 3 CSP zastavil.

11. Podľa § 369 ods. 1 CSPokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova.

12. Podľa § 369 ods. 3 CSP ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví.

13. Podľa § 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku; exekúciu súd zastaví, ak rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené alebo sa stalo neúčinným.

14. Podľa § 58 ods. 1 a 3 Exekučného poriadku; exekúciu zastaví súd na návrh alebo aj bez návrhu. (1) Zastavenie exekúcie nemožno uplatňovať z dôvodu, že sa zmenili okolnosti rozhodujúce pre výšku a trvanie dávok a splátok. (3)

15. Podľa § 31 ods. 1 až 4. zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a doplnení ďalších zákonov (ďalej aj „zákon o rodine“); rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé.(1) Žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý

ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).(2) Kolízneho opatrovníka súd ustanoví aj v prípadoch, ak maloleté dieťa nemá zákonného zástupcu alebo ak zákonný zástupca nemôže z vážneho dôvodu maloleté dieťa v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať.(3) Na ustanovenie kolízneho opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a 61. Funkcia kolízneho opatrovníka zaniká ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.(4)

16. Podľa § 78 ods. 1a 2 zákona o rodine; dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh (1). Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia (2).

17. Z predloženého súdneho spisu odvolací súd zistil, že dňa 17.05.2016 bol súdnemu exekútorovi doručený návrh oprávnených 1/, 2/ a 3/ v zastúpení ich otcom na vykonanie exekúcie na vymoženie zameškaného výživného. Súdny exekútor požiadal dňa 19.05.2016 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorým je v tomto konaní rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 5P/345/2013-35 zo dňa 02.12.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.12.2013 a vykonateľnosť 16.12.2013 a ktorým bola povinná zaviazaná k povinnosti prispievať na výživu oprávnenej 1/ sumou 150,-Eur, oprávneného 2/ sumou 50,- Eur a oprávneného 3/ sumou 50,- Eur. Súd prvej inštancie vydal dňa 20.07.2016 poverenie na vykonanie exekúcie. Návrhom na zastavenie exekúcie zo dňa 12.01.2017 sa povinná domáhala zastavenia exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, ktorý bol uznesením súdu prvej inštancie č. k. 8Er/223/2016-68 zo dňa 10.03.2017 zamietnutý. Predmetné uznesenie bolo na základe podaného odvolania povinnej zrušené uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 1CoE/65/2017-104 zo dňa 27.06.2017 a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dňa 15.03.2018 bol Okresným súdom Zvolen vydaný rozsudok č. k. 11P/2/2017-256, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16CoP/28/2018-315 zo dňa 19.07.2018, ktorým súd zveril oprávnených 2/ a 3/ do osobnej starostlivosti matky, ktorá je v prebiehajúcej exekúcii povinnou. Oprávnená 1/ v čase rozhodovania súdu nadobudla plnoletosť, a preto o nej súd v danom konaní nerozhodoval. Uvedený rozsudok č. k. 11P/2/2017-256 nadobudol právoplatnosť dňa 08.09.2018.

18. Z predloženého súdneho spisu a podaného odvolania vyplýva, že vo vzťahu oprávnenej 1/ a povinnej bola exekúcia právoplatne zastavená, keďže odvolanie oprávnenu 1/ nebolo podané. Navyše sa žiada uviesť, že oprávnená 1/ bola už v čase podania návrhu na vykonanie exekúcie plnoletá a nebola správna argumentácia prednášaná v podaniach oprávnených 1/-3/, v zastúpení otcom ako zákonným zástupcom, prostredníctvom právneho zástupcu, že otec bol oprávnený vymáhať za oprávnenú 1/ výživné za to obdobie, počas ktorého bola maloletá a bola zverená do starostlivosti jemu, a za ktoré matka výživné neplatila. Výživné je osobným právom dieťaťa a nie rodiča, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, rodič je len platobným miestom a v prípadnom vykonávanom konaní dieťa zastupuje len pre nedostatok procesnoprávnej spôsobilosti dieťaťa. Výživné je určené na úhradu potrieb dieťaťa, preto dosiahnutím plnoletosti má aj na zmeškané výživné nárok len dieťa, pretože len dieťa môže výživné „skonsumovať“. Pokiaľ by nastala taká situácia, že by jeden z rodičov výživné neplatil a druhý rodič kompenzoval potreby dieťaťa tým, že by vyživovaciú povinnosť plnil za neho, tu sa žiada poukázať na závery z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 222/2011 zo dňa 31.05.2011, kde ústavný súd uviedol, že výživné je vyjadrením práva maloletých osôb na zabezpečenie potrebnej úrovne uspokojovania ich životných potrieb. Ak teda rodič zaviazaný súdnym rozhodnutím poskytovať výživné na maloleté deti k rukám druhého rodiča svoju povinnosť nesplní, a v dôsledku toho druhý rodič zabezpečuje výživu maloletých detí v celom rozsahu zo svojho vlastného majetku, ide v súkromnoprávnej rovine po právnej stránke o bezdôvodné obohatenie povinného rodiča na úkor rodiča, ktorý zabezpečoval výživu maloletých detí v plnom rozsahu (podľa § 454 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám). Tento rodič potom môže v súdnom konaní navrhovať vydanie bezdôvodného obohatenia, nie však zaplatenie výživného, ktoré hmotno-právne náleží výlučne maloletým deťom.

19. Dňa 15.07.2020 doručil oprávnený /3 súdu prvej inštancie podanie, z obsahu ktorého vyplýva, že žiada súd o späťvzatie návrhu na začatie exekučného konania a taktiež, že podľa § 33b Občianskeho zákonníka v celom rozsahu odvolal plnomocenstvo udelené právnenému zástupcovi jeho otcom R. S. v čase, keď ho zastupoval ako maloleté dieťa. Otec oprávneného 3/ podal ako zákonný zástupca oprávneného 3/ návrh na začatie exekúcie proti povinnej. Návrh bol podaný prostredníctvom právneho

zástupcu, ktorého otec splnomocnil ako zákonný zástupca na zastupovanie svojich detí, konkrétne aj oprávneného 3/, v tom čase maloletého. Dosiahnutím plnoletosti oprávneného 3/ nedošlo k zániku plnomocenstva udeleného pre právneho zástupcu otcom ako zákonným zástupcom oprávneného 3/, pretože takýto dôvod zániku plnomocenstva pri rozhodujúcej právnej úprave (§ 33b Občianskeho zákonníka) nie je uvedený. Dosiahnutie plnoletosti preto nepredstavuje zákonný dôvod pre zánik plnomocenstva a zastupovanie oprávneného 3/ advokátom ako právnym zástupcom na základe plnomocenstva udeleného jeho otcom ako zákonným zástupcom v čase, keď bol oprávnený 3/ maloletý, trvalo aj po dosiahnutí plnoletosti oprávneným 3/. (Obdobné závery uviedol aj Najvyšší súd SR v dovolacom konaní v rozhodnutí sp. zn. 2 Obdo V 1/2016 zo dňa 31.05.2016.) Vo vzťahu k trvaniu právneho zastúpenia je ale podstatným to, že oprávnený 3/ v čase plnoletosti oznámil, že právnemu zástupcovi odvolal splnomocnenie na zastupovanie. Zároveň oznámil, že berie návrh na začatie exekučného konania v celom rozsahu späť. Toto podanie, v ktorom oprávnený 3/ oznámil odvolanie plnomocenstva pre právneho zástupcu a späťvzatie návrhu na začatie exekučného konania, bolo doručené súdu prvej inštancie po vydaní odvolaním napadnutého uznesenia a po podaní odvolania právnym zástupcom Mgr. Petrom Volochoom aj za oprávneného 3/. Teda odvolanie bolo podané v čase, keď právny zástupca účinne zastupoval oprávneného 3/. Odvolací súd vyzval dňa 30.03.2021 oprávneného 3/ na vyjadrenie sa k podanému odvolaniu, teda či trvá na podanom odvolaní alebo ho berie späť. Oprávnený 3/ v podaní doručenom odvolaciemu súdu dňa 22.06.2021 uviedol, že o podaní odvolania zo strany právneho zástupcu nebol informovaný a jeho obsah mu nebol známy. Uviedol, že na podanom odvolaní netrvá a berie ho v celom rozsahu späť v časti týkajúcej sa návrhu na vykonanie exekúcie. Tento úkon realizoval oprávnený 3/ ako plnoletý účastník konania, ktorý odvolal splnomocnenie udelené na zastupovanie právnemu zástupcovi, ktorý mu bol zvolený otcom ako zákonným zástupcom v čase, keď bol maloletý.

20. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia § 369 ods. 3 CSP je späťvzatie odvolania dispozičným právom účastníka konania a zostáva účastníkom zachované až do rozhodnutia o podanom odvolaní. Na základe vyššie uvedeného úkonu oprávneného 3/ preto odvolací súd odvolacie konanie vo vzťahu k oprávnenému 3/ zastavil.

21. Vo zvyšnej časti týkajúcej sa oprávneného 2/ odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené procesné podmienky pre vydanie odvolaním napadnutého rozhodnutia. V predmetnom prípade bola resp. je exekúcia vedená na vymożenie zameškaného výživného na maloleté deti na základe exekučného titulu, ktorým boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti otca a matke/ povinnej, bola uložená povinnosť platiť výživné na každé dieťa v tam stanovenej výške.

22. V priebehu núteného výkonu rozhodnutia o vymożenie zameškaného výživného voči povinnej došlo k zmene pomerov v tom zmysle, že Okresný súd Zvolen rozsudkom č. k. 16CoP/28/2018-315 zo dňa 15.03.2018, ktorý bol potvrdený aj rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16CoP/28/2018-315 zo dňa 19.07.2018, zveril maloleté deti (oprávneného 2/ a 3/) do osobnej starostlivosti matky a otcovi uložil povinnosť platiť výživné na maloleté deti. Okresný súd Zvolen v novom rozsudku nerozhodoval o povinnosti platiť výživné, ako ani o zverení oprávnenej 1/ do osobnej starostlivosti matky, nakoľko tá v čase rozhodovania súdu dosiahla plnoletosť. Samotné vydanie nového rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práva a povinností, ktoré malo za následok aj zmenu v určení tohto rodiča, ktorý bol resp. je povinný platiť výživné (prispievať na výživu dieťaťa), nemá za následok absolútny zánik alebo neúčinnosť predchádzajúceho rozhodnutia o úprave pomerov rodičov a maloletých detí, a to vo vzťahu k tomu obdobiu, počas ktorého boli práva a povinnosti regulované týmto predchádzajúcim rozhodnutím. Nové rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností má tie dôsledky, že sa zmení od určitého časového okamihu osoba rodiča, ktorý sa osobne bude starať o dieťa, a v dôsledku tohto sa zmení aj osoba rodiča, ktorý je zaviazaný povinnosťou prispievať na výživu dieťaťa, nedochádza ale k automatickému zániku práv a povinností rodičov, ktoré im svedčili alebo ich zaťažovali počas toho obdobia, počas ktorého bol výkon rodičovských práv a povinností regulovaný iným, predchádzajúcim rozhodnutím súdu. Posúdením veci tým spôsobom, aký zvolil súd 1. inštancie, by sa fakticky mohol povinný rodič zbaviť svojej povinnosti platiť výživné za obdobie regulované predošlým rozhodnutím o úprave práv a povinností rodičov k deťom, a tým by došlo k ukráteniu práva a záujmov maloletého dieťaťa. Preto ten dôvod, ktorý zvolil súd prvej inštancie pre zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku, neobstojí.

23. Navyše je potrebné uviesť, že Občiansky zákonník v ustanovení § 30 upravuje potrebu ustanovenia osobitného zástupcu zastúpenému v prípade, ak dôjde k stretu záujmov zákonného zástupcu so záujmami zastúpeného alebo k stretu záujmov tých, ktorých zastupuje ten istý zákonný zástupca. Zákon o rodine v právnych vzťahoch medzi rodičmi a deťmi obsahuje vlastnú, špeciálnu úpravu v prípade kolízie záujmov. Vychádza predovšetkým zo zvýšenej miery ochrany, ktorú poskytuje právo maloletému dieťaťu ako zastúpenému. Podľa § 31 ods. 2 zákona o rodine postačuje len potencionálna možnosť, že by k rozporu záujmov medzi rodičmi a deťmi mohlo dôjsť, prípadne že by došlo k rozporu záujmov medzi maloletými deťmi a zastúpenými tým istým rodičom navzájom. V takýchto prípadoch postačuje samotná možnosť existencie takejto kolízie. Potencialita kolízie je daná vždy aj v právnom vzťahu medzi zastúpeným dieťaťom a manželom zákonného zástupcu alebo medzi súrodencami bez ohľadu na to, či sú plnorodí alebo polorodí, alebo plnoletí, resp. že plnoletý súrodenec koná už vo vlastnom mene. Ak nastane prípad, pre ktorý podľa § 31 ods. 2 nemôže žiadny z rodičov ako zákonný zástupca zastúpiť svoje maloleté dieťa, súd mu ustanoví kolízneho opatrovníka.

24. Z pohľadu maloletého dieťaťa, ktoré má postavenie účastníka vykonávacieho konania, majú zásadný význam procesné inštitúty právno-ochranného charakteru, ktorých naplnenie predpokladá zákonnosť postupu v tejto fáze civilného procesu. Prioritne pôjde o reflektovanie tej skutočnosti, že dieťa nemá procesnú spôsobilosť v plnom rozsahu a keďže v týchto konaniach vo vzťahu k subjektom zákonných zástupcov, na ktorých sa spravidla výkon rozhodnutia viaže, títo nemôžu dieťa v konaní zastupovať. Uvedené reflektuje obligatórnu povinnosť súdu ustanoviť dieťaťu procesného/kolízneho opatrovníka. Konajúci súd je povinný postupovať pri výkone rozhodnutia tak, aby dieťa, v miere a rozsahu, ako je to schopné vnímať a pochopiť, poznalo svoje procesné práva a povinnosti, aby bol zohľadnený jeho názor na úkony, ktoré sa majú, či budú realizovať. Uvedené predpokladá dostatočné penzum informácií sprostredkovaných dieťaťu primeraným spôsobom a formou o priebehu, o krokoch, ktoré sa budú vykonávať a prípadné zodpovedanie všetkých otázok, ktoré dieťa k priebehu „udalosti“, či ich následkov má.

25. V tomto prípade po vydaní rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 16CoP/28/2018-315 zo dňa 15.03.2018 došlo k takej zmene pomerov medzi maloletými deťmi a ich rodičmi, ktorá spôsobila kolíziu záujmov medzi oprávneným 2/, povinnou, ako aj otcom oprávneného 2/. Kolízia záujmov nastala v dôsledku toho, že bolo vymáhané zmeškané výživné voči matke na návrh oprávneného 2/ zastúpeného otcom ako zákonným zástupcom v čase, keď bol oprávnený 2/ zverený do starostlivosti otca. V dôsledku zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností bol oprávnený 2/ zverený do osobnej starostlivosti matky a otec bol zviazaný povinnosťou platiť výživné od momentu zverenia oprávneného 2/ do osobnej starostlivosti matky. Oprávnený 2/ je v osobnej starostlivosti matky, preto otec by fakticky nevedel vymožené zmeškané výživné použiť na úhradu potrieb maloletého (oprávneného 2/). Kolízia záujmov je ale zrejmá aj z toho, že oprávnený 2/ podával návrh zastúpený otcom ako zákonným zástupcom a tento ho aj v konaní zastupoval ako zákonný zástupca. V dôsledku toho, že došlo k úprave výkonu rodičovských práv a povinností, je oprávnený 2/ v osobnej starostlivosti matky, ktorá následne ako zákonný zástupca oznámila, že odvolala plnomocenstvo udelené otcom na zastupovanie advokátovi za oprávneného 2/ pre toto exekučné konanie a podala návrh ako zákonný zástupca oprávneného 2/ na zastavenie exekúcie vedenej voči nej samej ako povinnej (čo je zrejmé aj z podania doručeného 22.06.2021). V dôsledku toho by matka vystupovala ako zákonný zástupca, ktorý ma oprávneného 2/ zvereného do osobnej starostlivosti a aj ako povinná. Podľa odvolacieho súdu tu nastala kolízia záujmov oprávneného 2/ a jeho zákonných zástupcov, čo potvrdzuje aj obsah návrhov, námietok a vyjadrení, ktoré sú súčasťou súdneho spisu. Súd 1. inštancie preto podľa odvolacieho súdu pochybil, ak napriek existencii zjavnej kolízie záujmov rozhodol bez toho, aby maloletému oprávnenému 2/ ustanovil kolízneho opatrovníka, ktorý by bol spôsobilý hájiť jeho záujmy.

26. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd odvolacie konanie voči oprávnenému 3/ podľa § 369 ods. 3 CSP zastavil a odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil podľa § 389 ods. 1, písm. a) a b) CSP za podľa § 391 ods. 1, citovaného zákona vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd postupoval aj podľa § 380 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené. Navyše sa žiada uviesť, že v konaní bol podaný návrh povinnej na zastavenie exekúcie, ktorý súd 1. inštancie uznesením zamietol, toto rozhodnutie odvolací súd zrušil a v ďalšom konaní sa súd 1. inštancie s týmto návrhom opätovne nevyšporiadal.

27. Odvolací súd pristúpil k opätovnému zrušeniu rozhodnutia a dospel k záveru, že nejde o postup, ktorý by bol v rozpore s ust. § 390 CSP. Predovšetkým je potrebné zdôrazniť osobitosť vykonávacieho konania vedeného podľa Exekučného poriadku, a najmä tú skutočnosť, že predošlým rozhodnutím odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu 1. inštancie, ktorým zamietol návrh povinnej na zastavenie exekúcie. Po zrušení rozhodnutia súd 1. inštancie o návrhu povinnej opätovne nerozhodol, ale rozhodol odvolaním napadnutým uznesením a exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku, teda z iných skutkových dôvodov a s iným právnym posúdením aké boli predmetom predošlého rozhodovania súdom 1. inštancie, a tým aj odvolacieho súdu.

28. Povinná podala odvolanie do výroku II., voči ktorému odvolanie nie je prípustné podľa § 355 ods. 2 v spojení s § 9a ods. 1 Exekučného poriadku. Keďže však došlo k zrušeniu rozhodnutia súdu 1. inštancie vo výroku I., došlo aj k zrušeniu závislého výroku o trovách exekúcie, o ktorých súd 1. inštancie rozhodne nanovo v závislosti od ďalšieho priebehu konania.

29. V ďalšom konaní bude povinnosťou súdu 1. inštancie ustanoviť oprávnenému 2/ kolízneho opatrovníka a zaoberať sa všetkými návrhmi na zastavenie exekúcie, ktoré boli podané.

30. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.
Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 202 ods. 4 Exekučného poriadku v znení platnom v čase vydania tohto rozhodnutia (v znení zákona č. 2/2017 Z. z., účinného od 1. 4. 2017) dovolanie, ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné.